

The leading *EDGE*: The Leuven Education Gateway to Europe

Prof. Dr. Bart De Moor, vice-rector Internationaal Beleid ¹, bart.demoor@rec.kuleuven.be

December 2011

Abstract: *In deze nota wordt een nieuw basisconcept voorgesteld voor de verdere internationalisering van onderwijs en onderzoek van de KULeuven. De basisidee is niet, zoals in vele andere universiteiten, de oprichting van één of meerdere buitenlandse campi, dan wel de oprichting van een 'Internationale Gateway' naar de KULeuven in Brussel, die tegelijkertijd kan dienen als een portaal naar Europa voor buitenlandse studenten en partneruniversiteiten. Eerste hoofdobjectief is de recrutering van talentvolle buitenlandse studenten en onderzoekers. Tweede hoofdobjectief is het aanboren van een nieuwe doelgroep, door op een slimme manier eigen onderwijs te valoriseren in het marktsegment van kortlopende onderwijsvormen tegen betaling. Derde hoofdobjectief is de creatie van een bruggenhoofd in Brussel voor buitenlandse partnerinstellingen van de KULeuven. Op deze manier dragen we bij tot de internationale branding en reputation-building van de KULeuven, wat het vierde hoofdobjectief is.*

I. Inleidende beschouwingen

I.1. Economische welvaart en maatschappelijk welzijn worden gecatalyseerd, niet enkel door materiële factoren (natuurlijke rijkdommen, de beschikbaarheid van kapitaal en logistieke infrastructuur), maar ook door de aanwezigheid van creatieve en goede opgeleide mensen (competitiviteit, economische en sociale innovatie, ondernemerschap).

I.2. De KULeuven koestert steile ambities in haar aanbod van kwaliteitsvol hoger onderwijs, niet alleen in Vlaanderen, maar ook in Europa en zelfs wereldwijd. Dit onderwijs is gebaseerd op excellent onderzoek in de natuur-, ingenieurs-, levens-, gedrags- en cultuurwetenschappen. De relevantie van dit onderzoek manifesteert zich onder andere op het gebied van valorisatie van onderzoek, zowel maatschappelijk (steunpunten, beleidsfuncties en -adviezen, ontwikkelingssamenwerking,...) als economisch (contractonderzoek en technologie-transfer).

---

¹ Deze nota is gebaseerd op verschillende insteeknota's en -gesprekken met Piet Henderikx, senior advisor International Office, initiërende brainstorms in een beperkte stuurgroep (Guy Mannaerts, André Oosterlinck, Koenraad Debackere, Bart De Moor) en een eerste toetsing van de ideeën aan de leden van het Comité Internationalisering van de Senaat KULeuven, bestaande uit Julien Dewilde, Erik Van Zele, Gert Van Mol, Guido Dekeersmaecker, Philippe Naert, Martine Van den Poel, Dirk Wauters, Mia Doornaert, Paul Hegge, Stijn Bijmens, Theo Peeters, Wouter Van Gulck, Bart De Moor.

I.3. De wereldwijde vraag naar goed onderwijs internationaliseert heel snel, gecatalyseerd door het WereldWijde Web. Afhankelijk van de bron wordt geschat dat tussen 2 à 8 mio studenten wereldwijd een opleiding zoeken in het buitenland, voor een kortere of langere tijd. Dit impliceert dat de top-500 universiteiten van de wereld, elk een segment van 4 000 tot 16 000 studenten zouden kunnen aantrekken. Het recruteringspotentieel is dus groot.

I.4. Wereldwijd ondergaat de vraag naar en het aanbod van onderwijs grote evoluties, waarin we grosso modo drie types van onderwijs kunnen onderscheiden:

I.4.1. Onderwijs in de '**Regulated Degree Programma Zone**': Dit is het huidige, 'reguliere' en door federale en Vlaamse wetgeving geregelde en gefinancierde onderwijs van 3-jarige bachelors, 1 of 2-jarige masters en doctoraten, waarbinnen de universiteit toch nog steeds een grote autonomie heeft. Het aanbod van de KULeuven in het Engels omvat 1900 vakken, 38 masters en 40 manama's, 2 bachelors, 10 Erasmus Mundus programma's. Twaalf programma's leveren een joint degree af, en 16 een double degree. Er zijn ook twee Erasmus Joint Doctorate Programs waaraan de KULeuven participeert.

I.4.2. Onderwijs in de '**International Open Access Knowledge Sharing Zone**', waarbij les- en cursusmateriaal ter beschikking worden gesteld in het publieke domein (Open Educational Resources²). Dit gebeurt vanuit een optiek van kwaliteitsbevordering, reputatieversterking en 'science sharing and outreach'³, hetzij via websites, maar ook via de 'nieuwe' sociale media zoals YouTube, iTunes, enz. Daarnaast zijn er heel wat initiatieven van Open Learning, meest bekend van de British Open University⁴.

I.4.3. Onderwijs in de '**International Customized Knowledge Sharing Zone**', het segment van kortlopende opleidingen (thematische of gespecialiseerde seminars, workshops, ...), voor specifieke internationale doelgroepen (cfr. infra), tegen betaling met marktconforme tarieven. In deze nota ontwikkelen we enkele voorstellen rond de (economische) valorisatie van ons onderwijs, hierin geïnspireerd door de succesvolle valorisatie van onderzoek (LRD sinds 1972).

I.5. Het aanbod van onderwijs in de 'Regulated Degree Programma Zone' van onze universiteit is breed maar ook uitstekend. Nederlandstalig onderwijs in de bachelors is internationaal gezien geen handicap. Met dit aanbod wensen wij immers op de eerste plaats opleidingen van hoog niveau aan te bieden in en voor de Vlaamse Gemeenschap. In vele gevallen echter is de beperking tot Nederlands voor masteropleidingen een handicap. Vooral in die disciplines die sterk internationaal en onderzoeksgedreven zijn. Ook in onderwijs evolueert het Engels immers tot de mondiale *lingua*

---

² Zie het Open Courseware Consortium (www.ocwconsortium.org) dat geleid wordt door de T.U.Delft, met ongeveer 70 cursussen in een 25-tal technologiedomeinen. Daarnaast ook voorbereidingscursussen voor het Secundair Onderwijs, en een reeks iTunes U cursussen afgeleid van het OER-materiaal.

³ Zowel MIT als Stanford hebben recent terzake elk indrukwekkende initiatieven genomen: MIT stelt de meerderheid van zijn vakkenaanbod publiek ter beschikking via zijn websites. Deze zijn in China prompt allemaal in het Chinees vertaald. Stanford heeft een web-based cursus georganiseerd, gratis, on-line, met als thema 'artificiële intelligentie', waarvoor 67 000 mensen uit 175 landen zich hebben ingeschreven. Alle on-line deelnemers die succesvol het examen afleggen, krijgen een getuigschrift. De lessen worden via streaming gevolgd, met gelegenheid tot vraagstelling door studenten via 'Google Moderator Service' (cfr. www.ai-class.com). Ook op u-tunes zijn heel wat Amerikaanse instellingen aanwezig (en slechts 1 Vlaamse, nl. KATHO).

⁴ Openlearn (<http://openlearn.open.ac.uk>) kent een paar miljoen bezoekers per jaar met materiaal dat ook gebruikt wordt in universiteiten. Aan de KULeuven is zopas één OER pilootproject goedgekeurd.

franca. Dat zien we ook in ons onderwijsaanbod: De KULeuven biedt nu al meer dan 80 exclusief Engelstalige masters aan. Dat aantal zal enkel toenemen in de toekomst. Heel wat cursussen in niet-Engelstalige masters worden ook in het Engels gedoceerd.

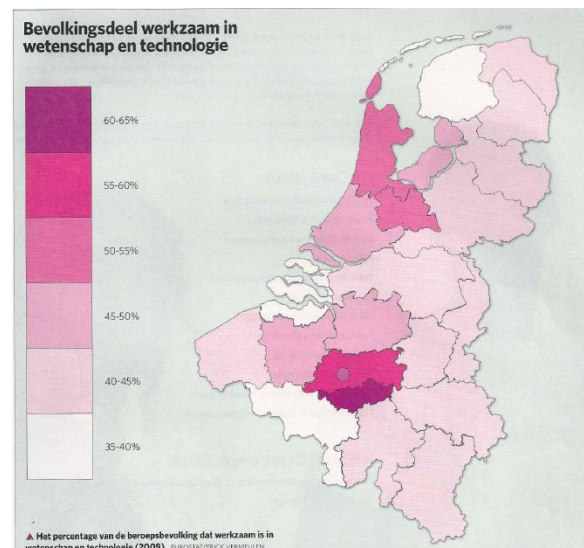
I.6. Steeds meer zoeken internationale instellingen en universiteiten **één of meerdere bruggenhoofden in Europa**, ofwel om aan hun studenten een kortlopende 'European experience' te kunnen bezorgen ('outgoing mobility' via een bruggenhoofd dat periodiek of permanent wordt bestaft), ofwel om de aanwezigheid van internationale instituties uit te buiten, ofwel om in Brussel zelf een gateway te hebben voor internationale recrutering (aanzet tot 'incoming mobility').

I.7. Ook de **wereldwijde vraag naar uitdagende onderzoeksposities** internationaliseert zeer snel. Niet in alle landen in de wereld - zelfs niet in Europa - is de financiering voor jonge onderzoekers voldoende hoog om hen de kans te bieden een doctoraat aan te vatten, laat staan een onderzoekscarrière uit te bouwen.

I.8. De kwaliteit van het onderzoek, en ook van de valorisatie ervan, wordt steeds meer afgemeten aan internationale impact en standaarden. Ook **de recrutering van kwaliteitsvolle onderzoekers** internationaliseert snel: nu reeds zijn 35 % van de 4000 Leuven PhD studenten buitenlanders, bij de postdocs is dit meer dan 50 %. **Mikken op kwaliteit en niet op kwantiteit in onderwijs** is daarom dan ook bijzonder relevant voor de selectie en recrutering van kwaliteitsvolle onderzoekers, van overal ter wereld.

I.9. Er is nog een andere, belangrijke, niet-academische troef in ons aanbod: Leuven is bijzonder aantrekkelijk voor buitenlandse studenten: het ligt geografisch in het middelpunt van Europa, dicht genoeg bij Brussel, de hoofdstad van Vlaanderen, België en Europa, thuisbasis van de Europese Commissie, de NAVO en talloze internationale instituties en hoofdkwartieren en als dusdanig een internationaal beslissingscentrum.

I.10. **Leuven behoort ook tot één van de technologische hot-spot regio's van Europa** (bvb. met ELAt, de driehoek Eindhoven - Leuven - Aken). Leuven heeft de voordelen van een grootstad, maar niet de onmiddellijke nadelen ervan⁵. In een recente Eurostat-studie blijkt dat in Vlaams Brabant tussen de 55-60 % van de beroepsbevolking actief is in sectoren gerelateerd aan wetenschap en technologie (in in Waals Brabant zelfs tussen 60-65 %). Dit is zeker een belangrijke troef in de internationale branding strategie die op stapel staat.

⁵ Uit de regelmatige exit-poll die bij de buitenlandse studenten wordt gehouden wanneer zij onze universiteit verlaten (de 'International Student Barometer') blijkt dat de veiligheid in de stad, met stip nummer één staat genoteerd in de categorie 'levenskwaliteit'.

II. Doelstellingen

II.1. Uit voorgaande blijkt dat de internationale vraag naar hoogkwalitatief onderwijs het aanbod dat de KULeuven kan bieden, ruimschoots overtreft. Derhalve moeten we **prioriteren op kwaliteit, en niet op kwantiteit** en wel om verschillende redenen:

II.1.1. Vooreerst hebben we in Leuven, een **reële, logistieke capaciteitsbeperking**, die niet toelaat om duizenden extra internationale studenten te ontvangen.

II.1.2. Het - naar internationale normen - **minieme inschrijvingsgeld** oefent op een belangrijk segment van potentiële internationale studenten een belangrijke aantrekkingskracht uit. Deze 'tuition fee' dekt de studiekost per student totaal niet, en speelt soms zelfs in ons nadeel in de 'internationale branding'. De studiekost in het Vlaamse systeem wordt vooral gedragen door de Vlaamse Gemeenschap. Het financieringsdecreet voorziet dan ook een bovengrens van 2 % op het aantal (niet-EER) buitenlanders. Niet-EER studenten boven deze grens worden niet betoelaagd. Op termijn is er derhalve nood aan een **adequaat selectiemechanisme**.

II.1.3. Als onderzoeksgedreven instelling is er een toenemende behoefte **aan meer verfijnder selectiemechanismen voor talentvolle onderzoekers**. Door de globalisering is de recruiteringsvijver vele malen groter geworden.

Dit alles impliceert dat we moeten werken **aan nieuwsoortige en geoptimaliseerde systemen van 'talent screening' voor internationale studenten** en ook ons toelatingsbeleid terzake verder moeten professionaliseren. Een eerste doelstelling van de *Leuven EDGE* situeert zich dan ook in de dimensie van **internationale talentscreening en selectiviteit op basis van kwaliteit**.

II.2. De KULeuven heeft een breed en excellent onderwijsaanbod in de 'reguliere onderwijsprogrammazone'. Een tweede belangrijke doelstelling die we willen poneren in deze nota, is de **aanboring van opportuniteiten die ontstaan wanneer we deze onderwijsexpertise verder valoriseren in de 'Customised Sharing Zone'**, waarbij, naar analogie met onderzoeksvalorisatie, ook de onderwijsexpertise kan gevaloriseerd worden in het marktsegment van kortlopende opleidingen tegen betaling.

II.3. Er blijkt bij sommige, hooggerangschikte Amerikaanse⁶ en Chinese universiteiten of organisaties⁷ een reële belangstelling te bestaan, om **een structureel bruggenhoofd uit te bouwen in het centrum van Europa**, soms een 'portal' of 'entry point' genoemd. Sommige universiteiten (zoals NYU, cfr.

---

⁶ Met name 'the University of Illinois, at Urbana-Champaign' (<http://illinois.edu>), heeft te kennen gegeven geïnteresseerd te zijn in een verdere exploratie van de mogelijkheden geboden door de Leuven EDGE.

⁷ Een voorbeeld is de Chinese 'State administration of Foreign Experts Affairs', die initiatieven financiert voor 'Overseas Expertise Introduction'. In 2010 werden ongeveer 50 000 Chinese professionals naar het buitenland gestuurd voor een professionele training. Thema's voor het komende 5-jaren plan zijn 'wetenschappelijke ontwikkeling en transformatie van de economie'. Ms. Li Bing (Deputy administrator), Mr. Yi Fanming (China Association for International Exchange of Personnel) and Mr. Haiyang Wang (China International Talent Exchange Foundation) bezochten KULeuven in september 2011, en stelden een samenwerkingsovereenkomst voor met de KULeuven, op basis van de Leuven EDGE.

infra) organiseren dit zelf. Anderen echter zijn meer geïnteresseerd in **een co-ontwikkeling met een Europese universiteit**. In dergelijke Europese bruggenhoofd wil men op de eerste plaats genieten van een overlegd onderwijsaanbod (type summer schools, kortlopend, seizoensgebonden en gesynchroniseerd met academiejaar van de thuisinstelling), maar ook beschikken over een 'geografische uitvalsbasis' voor een 'European experience' voor de eigen studenten (bvb. Brussel, London, Parijs, Luxemburg, Amsterdam/Den Haag, Keulen, Frankfurt).

Van belang voor de KULeuven is dat dergelijk partnerschap ontstaat op basis **van een win-win perspectief**, met het onderwijsaanbod in de 'Customized Shared Knowledge Zone' als catalysator, maar op termijn ook de mogelijkheid tot **uitbouw van een structurele relatie, gebaseerd op reciprociteit**.

II.4. Last but not least, zijn we op zoek naar additionele instrumenten 'International Reputation Building' en 'internationale branding'.

III. De Leuven EDGE: The Leuven Education Gateway to Europe

III.1. De *Leuven EDGE* wordt opgericht als een platform met een **viervoudige doelstelling**:

III.1.1. **Kanalizeren van de internationale vraag** naar kwalitatief hoger onderwijs via mechanismen van selectie op basis van kwaliteit;

III.1.2. **Valoriseren van het hoog-kwalitatief onderwijsaanbod** van de KULeuven, op een voor het eigen docentencorps incentiverende wijze;

III.1.3. **Aanbieden van een gecustomizeerde en gestructureerde Europese hub** voor buitenlandse universiteiten en kennisinstellingen, die hierin eventueel ook willen investeren;

III.1.4. **Bewerkstelligen van internationale 'reputation building and branding'** voor de KULeuven als top-universiteit, op het gebied van onderwijs, onderzoek en maatschappelijke en economische valorisatie.

III.2. De *Leuven EDGE* is een **zelfstandig opererende entiteit**, desgevallend met een eigen rechtspersoon of desgevallend een eigen divisie in LRD, met een aparte boekhouding, die financieel - budgettair minstens zelfbedruipend moet zijn. Het businessmodel omvat minstens 2 units: Een unit waarin het hele onderwijsgebeuren bestierd wordt, een tweede unit die zorgt voor de uitbouw van de *Leuven EDGE* als bruggenhoofd voor buitenlandse universiteiten en kennisinstellingen. Deze twee units dienen dezelfde doelstellingen.

III.3. De *Leuven EDGE* wordt bestuurd door een **stuurgroep** (cfr. infra), die wordt voorgezeten door de vice-rector Internationaal Beleid. Deze stuurgroep wordt initieel ondersteund door een administratieve **ondersteuningscommissie** (cfr. infra).

III.4. De *Leuven EDGE* wordt gerund door een **Leuven EDGE Office**. Dit Office biedt ondersteuning bij de ontwikkeling van het onderwijsaanbod ('Educational Design'), administratief en financieel management van het onderwijsaanbod, branding, marketing en PR, logistiek en huisvesting.

Het *Leuven EDGE Office* heeft op termijn een kantoor en lesfaciliteiten in Brussel (mogelijks in lokalen van de HUB (http://www.hubrusssel.be/HUB_english/HUB_web/HUB-English.html)), maar is niet exclusief geaxeerd op Brussel⁸. Waar nodig, mogelijk en relevant ontwikkelen de activiteiten zich ook in Leuven.

IV. De Leuven EDGE: Vraag en aanbod inzake onderwijs en bruggenhoofd

IV.1. Het onderwijsgebeuren in de Leuven EDGE spitst zich toe op **kortlopende vormen van onderwijs, tegen betaling, met grote flexibiliteit in het aanbod** voor wat betreft cursusinhouden, onderwijsvormen, duurtijden, doelgroepen, customizatie 'à la tête du client', specificatie van prijszettingen afhankelijk van de marktconformiteit, de vraag en de financiële draagkracht van de doelgroep.

IV.2. Het aanbod kan geïncentiveerd worden top-down (bvb. door de stuurgroep of de Office), maar dient op de eerste plaats te ontstaan vanuit **een bottom-up modus vanuit onderzoeksgroepen, consortia van docenten, departementen en faculteiten**.

IV.3. De **financiële incentivering van interne en externe lesgevers**, is een essentieel ingrediënt van de Leuven EDGE. Het business-model wordt zodanig ontwikkeld, dat, per georganiseerde cursus, na aftrek van een centrale overhead en aftrekking van de gemaakte kosten, de initiatiefnemers en lesgevers het resterend saldo mogen aanwenden ter versterking van het onderzoek, voor investeringen in onderzoeks- en onderwijsinfrastructuur. Er ontstaat ook een opportuniteit voor het betalen van externe lesgevers (uit bedrijven, NGOs, overheid, diplomatieke wereld, enz...). Voorkeur wordt gegeven aan cursussen die georganiseerd worden door consortia van lesgevers (en niet door individuen).

IV.4. De *Leuven EDGE* levert geen diploma's af naar Vlaams recht, noch credits die zouden kunnen worden ingezet in het reguliere onderwijskanaal. De *Leuven EDGE* levert enkel **certificaten af die getuigen van de gevolgde onderwijsvorm**, getuigschriften naar Angelsaksisch model, vooral voor personen die al een hogere onderwijsgraad hebben behaald en al beroepsactief zijn of een aanvullende opleiding willen volgen (met uitzondering van het segment van de 'summer schools').

IV.5. Volgende niet-exhaustieve opsomming van lesvormen omschrijft de mogelijkheden van onderwijsaanbod in de *Leuven EDGE*:

1. 'Summer schools' (tarieven grootte-orde 1500 - 3000 €);

---

⁸ Het belang van Brussel als geografische aantrekkingspool kan niet onderschat worden. Men kan argumenteren dat de afstand Brussel - Leuven verwaarloosbaar is, maar zelfs de Vlerick Management School vindt het essentieel fysiek een bruggenhoofd in Brussel te hebben, niettegenstaande uitstekende toegeruste faciliteiten in Gent en Leuven. Zij zal daartoe 4 600 vierkante meter huren op de 2de en 3de verdieping van het Manhattan Center aan het Rogierplein in Brussel, waar leszalen en een atrium zullen worden gebouwd. Voor het eerste jaar mikt Vlerick op enkele honderden studenten en vijftig nieuwe medewerkers. De campus in Brussel krijgt ook een Center for Financial Services, waar mensen uit de financiële sector terecht kunnen voor opleidingen en onderzoek.

1.1. Summer schools voor bachelors: Met als belangrijkste doelstelling de identificatie van veelbelovende studenten voor Engelstalige masters; Mogelijke initiatiefnemers: Nederlandstalige en Engelstalige masteropleidingen.

1.2. Summer schools voor masters: Met als belangrijkste doelstelling de identificatie van veelbelovende studenten voor doctorandi; Mogelijke initiatiefnemers: doctoral schools.

1.3. Summer schools voor PhDs (graduate school courses): Met als belangrijkste doelstelling de identificatie van veelbelovende postdocs. Mogelijke initiatiefnemers: doctoral schools, DOC, LRD.

1.4. Summer schools voor afgestudeerden, in het kader van 'permanente vorming' (cfr. Utrechtmodel infra).

2. Vaardigheidscursussen (marktconforme tarieven)

Voorbeelden: leadership, taalcursussen beginners en gevorderden ('taalbad'), aanleren van operatietechnieken (ziekenhuis, geneeskunde), ...

3. Expert-cursussen 'university push' (Segment hoge registratie-fees)

Deze cursussen worden aangeboden vanuit een binnen de KULeuven beschikbare expertise. Doelpubliek: internationale experts die de 'top-edge' stand van zaken willen leren kennen, zoals gedoceerd door top-onderzoekers van de KULeuven.

Voorbeelden: Top-experten verzorgen een workshop/cursus vertrekkende vanuit hun onderzoek: bvb. Angiogenese, Opgravingen in Sagalassos, e-Security, enz.... ; Mogelijke initiatiefnemers: Onderzoekscentra, top-onderzoeksgroepen

4. Thematisch aanbod - Actualiteitscursussen - 'State-of-the-art-in...' - 'Market supply-demand' cursussen (doelpubliek: 'professionals' in academia, overheid en bedrijven).

Voorbeelden: internationale workshop (bvb. tweejaarlijks) rond universiteitsmanagement (cfr. insteek prof. Piet Van den Abeele); internationale workshop rond Vlaamse polyfonie; Internationale workshop rond technologie-transfer en economische valorisatie (bvb. tweejaarlijks) (doelpubliek: beleidsmakers (politiek, universiteit), medewerkers TTO's); internationale workshop rond 'European Institutions'; Geïntegreerde cursus rond aanpak voedselveiligheid (doelpubliek: nationale en Europese ambtenaren); Thematisch cursusaanbod rond energie, duurzaam materialenbeheer, clean tech, ...

5. Corporate University Modules - 'Education and training on demand' (market pull)

Voorbeelden:

- In het kader van ondernemingssteun, investeert de Vlaamse regering aanzienlijk in 'vocational training', gespijzgd door 'sectoriële opleidingsfondsen'⁹. Hier bestaat een vacuum voor innovatie-gerichte 'continuing professional development', eventueel ook per sector.
- In toenemende mate hebben grote bedrijven of internationale instellingen behoefte aan kortlopende opleidingen voor hooggeschoolde personeelsleden, rond specifieke thema's. Voorbeelden zijn e-security, eHealth, klimaat, duurzaamheidswetgeving, datamining, internationaal recht, ...
- Corporate modules te ontwikkelen in samenspraak met Vlaamse, nationale en Europese beroepsfederaties (die eventueel ook kunnen meesponsoren voor de logistieke ondersteuning van een cursus).

6. MANAMA's

7. Continuing Education Modules - Permanente vorming: In de recente GEBU nota terzake van mei 2011, werd het profiel van de door de KULeuven aangeboden permanente vorming scherpgesteld, waarin drie types worden onderscheiden: postgraduaat, permanente vormingsopleiding en permanente vormingsactiviteiten. Aan opleidingen en activiteiten volgens de laatste twee vormen worden geen credits toegekend. Aan een permanente vormingsopleiding wordt wel een minimale studiebelasting van 25 studie-uren toegekend (equivalent van minimum 1 studiepunten). In het geval er een examen bestaat, wordt er ook een getuigschrift toegekend.

IV.6. Dit aanbod moet 'gematched' worden met de **concrete vraag vanuit de markt**. Er zijn verschillende marktsegmenten waarop kan worden ingespeeld (en die verder in kaart moeten worden gebracht):

IV.6.1. **Internationale studenten**: bachelor studenten (voor de recrutering van master studenten); master studenten (voor de recrutering van PhD studenten); PhD studenten (voor de recrutering van postdocs);

IV.6.2. **Experten** op zoek naar top-opleidingen;

IV.6.3. **Professionals** op zoek naar permanente vorming en/of thematische bijkomende vorming;

IV.6.4. **Brussel als internationale markt**, waar een grote gediversifieerde vraag bestaat waarop het onderwijsaanbod kan inspelen, bij EU-ambtenaren, diplomaten, werknemers van internationale instellingen en ngo's, en hun partners, alsook bij kaderleden van Vlaamse en multinationale bedrijven.

IV.6.5. De *Leuven EDGE* als **Europese bruggenhoofd** voor Amerikaanse universiteiten: Verschillende universiteiten in het buitenland zoeken een gestructureerd bruggenhoofd in Brussel voor hun activiteiten, zowel voor de bevordering van de 'outgoing mobility' van hun eigen studenten en docenten, maar ook als uitvalsbasis naar de internationale instituties in Brussel en Europa.

---

⁹ Begin december 2011 keurde de Vlaamse regering 5 strategische investerings- en opleidingsprojecten goed van bedrijven voor een totaalbedrag van 4.6 mio €, voor een totaal van 60 mio € aan materiële investeringen en 17 mio € aan opleidingen.

Vertrekkende van de *Leuven EDGE*, kan de KULeuven verschillende samenwerkingsverbanden voorstellen met dergelijke instellingen:

- co-organisatie van tijdelijke evenementen en activiteiten, eventueel op periodieke basis (bvb. jaarlijks);
- locatie en logistieke ondersteuning voor de organisatie van internationale workshops, top-seminaries en symposia;
- ontmoetingsplaats voor delegaties;
- recurrente stek voor 'a European experience' voor studenten van partneruniversiteiten, met lesmodules/summer schools gecoördineerd met Leuvense lesgevers, gecombineerd met uitstappen naar Brussel, Parijs, London, enz. ...
- aanbieden van (al dan niet tijdelijke) kantoorruimte voor institutionele partners, onder verschillende mogelijke modaliteiten (tijdelijke huur, vestiging van een permanent 'study center', ...);
- uiteindelijk kan ook reciprociteit beoogd worden met de institutionele partner, waardoor ook de KULeuven een bruggenhoofd verwerft in locaties van buitenlandse institutionele partners. In deze zin kan dergelijke reciprociteit ook de basis vormen voor de uitwerking van de gestructureerde mobiliteit die wordt ontwikkeld door de desbetreffende LERU Task Force.

V. Uitrollen van de *Leuven EDGE*

V.1. De **Stuurgroep van *Leuven EDGE*** is samengesteld uit experts en vertegenwoordigers van faculteiten en stakeholders, zoals Ludo Melis (vice-rector Onderwijs), Jan Eggermont, Gerard Govers, Pol Ghesquière (doctoral schools), Philippe Haspeslagh (Vlerick), Frank Delmartino (Fac.SW-Illinois), Piet Van den Abeele (Marketing, ontwikkeling onderwijsaanbod), Reinhilde Veugelers (Business plan, Raad Internationaal Beleid), Luc Sels (faculteiten, arbeidsmarkt), N. (I3), Dirk Wauters (Comité Internationale Positionering), Martine Van den Poel (Insead, Comité Internationale Positionering), Johan De Graeve (Groep T), Roger De Keersmaecker (IMEC), Martin Hinoul (LRD), Frans Van Daele (Alumni). De vice-rector Internationaal Beleid is voorzitter van de Stuurgroep, waarvan het secretariaat wordt waargenomen door International Office.

V.2. In haar werkzaamheden wordt zij ondersteund door een (tijdelijke) **ondersteuningscommissie** die bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende betrokken diensten van de universiteit: Piet Verhesschen (DOWB), Wim Van Peteghem (Media en Leren), N. (huisvesting), Isabelle Van Geet (Internationale Branding), Iris Raedemaekers (evenementen), Bart Hendrickx, Piet Henderikx, An Huts, Trees Deloddere (International Office), Paul Van Dun (LRD), N. (Operationeel coördinator Alumni Office).

Na verloop van tijd worden de taken van de ondersteuningscommissie overgenomen door de *Leuven EDGE Office*, door de gegenereerde inkomsten. Hierbij wordt uitgegaan van businessmodel met een

pilootfase voor de zomer van 2012 (aanbod van 5 modules), dat dan gestaag groeit naar 50 aangeboden modules in 2020.

V.3. De volgende taakstellingen zijn al geïdentificeerd voor de stuur- en ondersteuningsgroep:

V.3.1. **Operationalisering van de Office:** Businessplan, organisatiedesign. De Office verleent diensten op het gebied van 'educational design' (onderwijsaanbod), financiële simulatie, branding en marketing van Leuven EDGE, logistieke organisatie, interfacing naar de relevante administratieve diensten van de universiteit.

V.3.2. **Organisatie van het aanbod:** Interne marketing binnen de universiteit; In kaart brengen van aanbod; Incentiveringsmechanismen; Aanmeldings- en participatieprocedures voor docenten; mechanismen van selectie en kwaliteitsmonitoring; Aflijnen t.o.v. en eventuele afstemming/integratie met bestaande kanalen, o.a. van permanente vorming en met het aanbod van de dienst Postacademisch Onderwijs van de KULAK.

V.3.3. **Markstudie:** Identificatie van onderwijs marktsegmenten en aflijning van de marktdynamiek per segment;

V.3.4. **Business development als Europese bruggenhoofd** voor buitenlandse universiteiten

V.3.5. **Reputation Building and Internationale Branding:** I.s.m. de Dienst Communicatie wordt een internationale branding campagne uitgewerkt met als ingrediënten Leuven als geografisch centrum van Europa - traditie en excellentie - relevantie - onderzoeksgedrevenheid - ondernemerschap - onderzoeksspeerpunten, enz. Er wordt ook kortelings een 'international marketing manager' aangeworven die het strategisch plan inzake internationale branding vorm moet geven. Opzetten van een professionele website.

V.3.6. **Logistieke organisatie:** samenwerking evenementdienst, fysieke locatie, huisvesting, leslokalen en faciliteiten, identificatie structurele partners (bvb. Universitaire Stichting voor logement van lesgevers)

V.3.7. **Business-, marketing- en financieel plan;** Incentiveringsmechanismen en verrekeningsregels;

VI. Bijkomende beschouwingen

VI.1. Universiteiten wereldwijd hanteren instrumenten voor internationalisering die al dan niet vergelijkbaar zijn met de *Leuven EDGE*. Meest opvallend is dat in vele gevallen geopteerd wordt voor één of meerdere campussen in het buitenland. Hoewel het opzetten van een buitenlandse campus duidelijke voordelen heeft (recrutering van studenten ter plekke, visibiliteit, ...), toch zijn er vele manifeste nadelen: de kost in menskracht en budget van een dergelijke operatie, het risico-assessment van de operationalisering ter plekke en de sluitendheid van het business-plan, de incentivering van de eigen lesgevers om op verplaatsing les te geven, het risico op verkokering en vernauwing van de instroom vanwege de restrictie tot een of meerdere specifieke geografische locaties, enz...

Een niet-exhaustief overzicht:

VI.1.1. De Universiteit Gent is van plan om samen met andere universiteiten in Zuid-Korea een 'Europese campus' op te richten, waarbij een tuition fee wordt aangerekend van enkele duizenden euro's, lessen worden verzorgd door Gentse docenten in enkele van de speerpunt domeinen van de Universiteit Gent. Voor de logistiek wordt beroep gedaan op een partnerschap met een lokale universiteit. Het geheel moet zelfbedruipend zijn na verloop van tijd. Hoofdobjectief is wellicht de aantrekking van goede onderzoekers.

VI.1.2. Dergelijk 'franchising' model wordt gehanteerd door heel wat (Amerikaanse) universiteiten, zoals bvb. Stanford University.

VI.1.3. Een extreem voorbeeld terzake is New York University (NYU). New York als stad is op zich natuurlijk al een 'internationale brand', en een toonbeeld van een multi-culturele smeltkroes. Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat John Sexton, president van NYU, als 'unique selling proposition' ervoor geopteerd heeft om van NYU de eerste 'global university' te maken, met twee 'portal sites' (Abu Dhabi, Shanghai) en tussen de 20 en de 30 'entry points', waar telkens 50 à 100 in NYU geregistreerde studenten tot een volledige studiejaar kunnen verblijven.

VI.1.4. Het filiaal van de Universiteit van Kent dat gevestigd is in Brussel (omwille van de aanwezigheid van de Europese instellingen en de NAVO, waar de studenten stage lopen) heeft momenteel 200 studenten, vooral in masteropleidingen in rechten, economie en politiek (50 nationaliteiten, met 1/3 studenten uit Europa, 1/3 VS en 1/3 rest van de wereld). De Universiteit Kent heeft (conform artikel 8 van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen - het structuurdecreet) in februari 2010 5 aanvragen 'Toets Nieuwe Opleiding' ingediend bij de NVAO, telkens voor 60 studiepunten, onderwijstaal Engels (Master in International Relations, Master in International Conflict Analysis, Master in International Political Economy, LLM in International Law with International Relations, LLM in International Economic Law). Uiteindelijk heeft de NVAO (na wat over en weer bezwaren en correcties) een positief eindoordeel gegeven. In haar recente beslissing keurde de Vlaamse regering de erkenning van de Universiteit van Kent goed als geregistreerde instelling voor Hoger Onderwijs in Brussel (met als 'back up' de universiteit van Gent) en meteen ook de 5 opleidingen. De erkenning gaat niet gepaard met subsidiëring door de Vlaamse Gemeenschap, dan wel met het recht om de graden van bachelor en master uit te reiken in deze opleidingen. Het inschrijvingsgeld voor elk van de nieuw geaccrediteerde opleidingen bedragen 15 000 €.

VI.1.5. De Universiteit Maastricht: aan te vullen.

VI.2. Multi-campus modellen: Institutionele overeenkomsten met andere universiteiten voor 'gestructureerde mobiliteit'. bvb. Antwerp Management School. Aan te vullen.

VI.3. Home Campus Internationalisation Initiatives

VI.3.1. Summer Schools: De Universiteit van Utrecht - die trouwens ook in bijna alle internationale rankings de beste is van de Benelux - beschikt over het grootste aanbod aan Summer Schools in Europa. Het systeem bestaat er 25 jaar, met in totaal 2000 studenten, 75 nationaliteiten (12 % Duits, 11 % VS, 11 % Chinees, 10 % Italianen, 5 % Nederlanders). Populaire cursussen (met meer dan 40 deelnemers) zijn er op tal van gebieden: European cultures and identities, Theoretical Physics,

Applied Multivariate Analysis, European Politics and Economy, ... De faculteiten organiseren er zelfs de cursussen waarbij zij ook het gros van de inkomsten ontvangen. De faculteiten bepalen het vakaanbod, regelen de docenten en werven zelf ook de studenten via hun netwerken. Door de centrale office, onder leiding van een directeur, wordt de huisvesting geregeld, generieke marketing en promotie, en inschrijvingen. De opleidingen bepalen zelf wie ze toelaten. Bij fysica selecteert men enkel de beste studenten (50 op 200) in het kader van doctoraatsposities. Andere faculteiten trekken via zomercursussen hun uitwisselingsprogramma's in balans, testen internationale modules of verdienen geld voor extra les- of labmateriaal. Ook de soort studenten varieert. De cursus *European cultures an identities* trekt bachelorstudenten, de deelnemers van de cursus *Farmacie* trekt vrijwel enkel professionals die al enkele jaren zijn afgestudeerd. De kortste cursus duurt 4 dagen, de langste zes weken. De goedkoopste kost 350 €, de duurste 6000 €. Gemiddeld kost een tweeweekse cursus 850 €. Alle prijzen zijn inclusief huisvesting.

VI.3.2. De Universiteit Leiden werkt verder aan haar Campus in Den Haag, waar een zgn. 'Living-Lab' wordt uitgewerkt, naast een 'leadership-programma', waarbij een en ander geplaatst wordt in de context van de internationale dimensie van Den Haag (Internationaal Strafhof) met o.a. voor internationaal gespecialiseerd recht, maar ook andere vormen van 'continuïng education' (o.a. het Grotius instituut). Recent werd benoemd tot directeur van deze campus, prof. Rietje Van Dam, ex-vice-rector onderwijs van de Universiteit Leiden (voorheen ook Lid van de Wetenschappelijke Raad van het Regeringsbeleid, Commissaris AKZO, Unilver, TNO en rector van de Open Universiteit).

VI.3.3. De enige beschikbare structuur aan de KULeuven voor het aanbod van betalend onderwijs is te vinden op de website van de Dienst Media en Leren

<http://www.dml.kuleuven.be/>, zie ook <http://www.dml.kuleuven.be/III/permanentevorming/Aanbod> en http://www.dml.kuleuven.be/III/permanentevorming/Aanbod/aanbod_per_faculteit

waarop men een lijst vindt van ongeveer 30-tal postgraduat en getuigschriften.

Andere voorbeelden van KULeuven initiatieven, m.i.v. doctoral schools, die integreerbaar zouden zijn in Leuven EDGE:

- Sociale wetenschappen - Computerwetenschappen:

Human Centered Design voor Man-Machine Interface (1600 €):

<http://www.kuleuven-kortrijk.be/nl/PAV/Opleidingsaanbod/Meerdaagse/Opleiding/?code=1933>

- Bioingenieurswetenschappen:

Jaarlijks bezoek van 1 maand van Amerikaanse studenten en docenten van Texas A&M (USA) aan het GEO instituut. Les in de voormiddag en bezoeken aan bedrijven en steden in de namiddag.

- Letteren:

- CETRA Research summer school (vertaalwetenschap), elk jaar tussen ca 15 en 30 augustus (gemiddeld 20 à 30 deelnemers)

- Hermes-consortium (doctoraatsseminaries, om de paar jaar in Leuven),

<http://hermes.au.dk/>

- het onlangs opgerichte Institute for World Literature (zetel in Harvard) zou binnen enkele jaren ook Leuven aandoen. - <http://iwl.fas.harvard.edu/icb/icb.do>
- de LOT-summer school (doctoraatsseminarie Landelijke onderzoeksschool taalkunde), wordt ca om de drie jaar in Leuven georganiseerd (met circa 200 deelnemers is dit de grootste van allemaal).
http://www.lotschool.nl/files/schools/2011_Summerschool_Leuven/index.php

- Wetenschappen: Summer schools voor bachelors, masters, PhDs:

<http://wet.kuleuven.be/english/summerschools>

- Biomedische wetenschappen Doctoral School

http://gbiomed.kuleuven.be/phd/PhD_Students/dsp.html

Voorbeelden van cursussen in de 'doctoral schools' zijn:

- Interdisciplinary Privacy Course

<http://people.cs.kuleuven.be/~bettina.berendt/teaching/Privacy11/>

- Bio-Tech-Watch course Arenberg Doctoral School:

<http://set.kuleuven.be/phd/dopl/11-12/bioscentertechwatch.pdf>

- see also <http://set.kuleuven.be/phd/thematictraining.htm>

- De Graduatue School van de Interuniversitaire Attractiepool DYSCO met divers cursusaanbod: <http://sites.uclouvain.be/socn/Courses/Courses2011-1>

Ook de LERU Doctoral Studies Community (LERU DSC) denkt er aan een doctoral summer school te ontwikkelen, die elk jaar door een andere LERU partner zou gehost worden. De expliciete doelstelling is aan te tonen dat de LERU partners 'should demonstrate are at the forefront of innovative practices in training new researchers, to strengthen the ties within the network and to contribute directly and indirectly to increasing the network's reputation and influence in the European policy setting in higher education'. Per 'summer course' zal men slechts 2 'gevoerde' PhD studenten per partner toelaten and maximum 5 van topuniversiteiten van buiten Europa, met lesgevers die 'word expert' zijn in de desbetreffende discipline. LERU draagt 7500 € bij in de kosten.

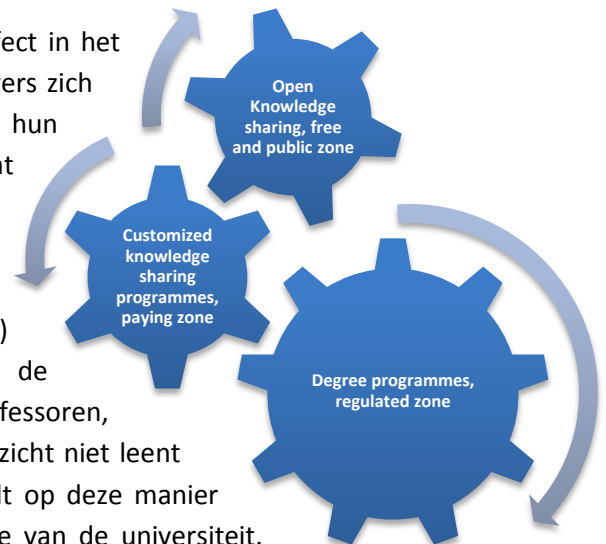
VI.4. Men kan opmerken dat de Leuven EDGE enkel **de inkomende mobiliteit** zal faciliteren van 'buitenlandse studenten' naar Leuven. In die zin kunnen we ook inspelen op een pertinente markt vraag van bvb. Amerikaanse en Chinese universiteiten. De vraag kan dan ook gesteld worden hoe wij de uitgaande mobiliteit van onze 'eigen' studenten dan faciliteren. Daarvoor ontwikkelen we echter een ander instrumentarium: Erasmus, Erasmus Mundus, stages, eindwerken in ontwikkellanden, institutionele akkoorden, networked and structured mobiliteit in de desbetreffende Task Force van LERU. De uitgaande mobiliteit voor onze eigen studenten maakt dus in eerste instantie geen deel uit van deze nota, tenzij op termijn via de beoogde reciprociteit van het bruggenhoofdidee met buitenlandse partnerinstellingen.

VI.5. De *Leuven EDGE* staat vanzelfsprekend ook open voor eigen 'Vlaamse' studenten, tegen identieke voorwaarden als voor buitenlandse studenten. Tot nader order kan het door de EDGE

afgeleverde certificaat/getuigschrift niet omgezet worden in credits die inzetbaar zijn in het 'reguliere' onderwijskanaal.

VI.6. De *Leuven EDGE* ondervangt op een subtiele wijze de 'nadelen' van het Vlaamse Hoger Onderwijs: de naar internationale normen uiterst kleine 'tuition fee', de restricties m.b.t. de onderwijstaal en de geografische inperking van de onderwijsbevoegdheid. Bovendien kan ook het onderzoek nog meer dan nu het geval is geïncorporeerd worden in het binnen de EDGE aangeboden onderwijs. Omgekeerd kan ook het onderzoek baat hebben bij de input en feedback van studenten van de Leuven EDGE.

VI.7. De vraag kan gesteld worden of er geen substitutie-effect in het onderwijsaanbod kan ontstaan, waarbij professoren - lesgevers zich eerder gaan toespitsen op dit betalend onderwijs dan op hun 'reguliere' onderwijsopdracht. Een eerste vaststelling is dat ervan uitgegaan wordt dat de activiteiten van professoren in de Leuven EDGE behoren tot het 'normale' takenpakket aangezien de Leuven EDGE een universiteitsbreed initiatief is. De EDGE biedt een nieuwe vorm van (economische) valorisatie, namelijk deze van de onderwijsdimensie van de universiteit, zelfs voor die onderzoeksentiteiten, professoren, onderzoekers, waarvan het onderzoek zich op het eerste gezicht niet leent tot (economische) valorisatie. M.a.w. de *Leuven EDGE* biedt op deze manier een bijkomende 'gateway' voor valorisatie van de expertise van de universiteit. Hoewel het onderwijs in de 'Regulated', 'Open Access' en 'Customized'-zones gebaseerd zijn op verschillende modellen van vraag, aanbod en financiering, toch kunnen zij op termijn mekaar beïnvloeden en versterken.

VI.8. Het spreekt voor zich dat de *Leuven EDGE* de verdere internationalisering van het onderwijs zal bevorderen en wellicht ook de kwaliteit ervan. Op deze wijze kunnen onderwijsactiviteiten in de EDGE ook gunstige 'spill-overs' creëren naar de onderwijsactiviteiten in het reguliere kader.

VI.9. Het feit dat de KULeuven een (quasi) 'volledig' onderwijsaanbod heeft, schept heel wat opportuniteiten op het gebied van ontwikkelen van een interdisciplinaire onderwijsaanbod in de 'Customized Zone', waarbij men, rond een bepaalde thematiek, niet alleen wetenschappelijke dimensies aan bod laat komen, maar ook technologische, bedrijfsmatige, maatschappelijke, ethische en/of juridische, hierbij de beschikbare expertise benuttend van collega's binnen de universiteit. Indien nodig of gewenst kan ook externe expertise worden ingehuurd voor zover betaalbaar binnen het financieel plan van een bepaalde cursus.

VI.10. De *Leuven EDGE* zal zijn onderwijsaanbod ontwikkelen in goed nabuurschap met de stakeholders van en in de universiteit, die nu ook al een opleidingsaanbod hebben, en waarmee duidelijke afspraken dienen gemaakt te worden, in een geest van synergie. Voorbeelden zijn de Vlerick Management School (www.vlerick.be), IMEC (de IMEC academy, www.imec.be), het Instituut van de Overheid (www.instituutvoordeoverheid.be), LERU doctoral school, de Universitaire Ziekenhuizen.

Het onderwijsaanbod van de *Leuven EDGE* moet niet beperkt blijven tot de 'universitaire opleidingen'. In afwachting van een volledige integratie van de academiserende opleidingen, kan ook van daar uit een aanbod gedefinieerd worden. Maar ook vanuit de professionele bacheloropleidingen zijn er wellicht opportuniteiten te identificeren.

De *Leuven EDGE* zal in haar ontwikkeling samenwerking moeten opbouwen met de relevante DG's van de Europese Commissie, federaties in de industrie- en dienstensectoren, internationale wetenschappelijke en professionele organisaties en netwerken, (kandidaat) partneruniversiteiten, ook in bestaande netwerken (o.a. LERU), kennisintensieve (multinationale) bedrijven.

VI.11. Door de KULeuven werd, in een presentatie op de diplomatieke dagen van Buitenlandse Zaken in 2010, de notie ontwikkeld van 'academische diplomatie'. Hierbij worden via de Vlaamse en federale diplomatieke kanalen ook de onderwijs-, onderzoeks- en valorisatie-activiteiten van het Vlaamse Hoger Onderwijs beter bekend gemaakt. Deze notie van academische diplomatie werd intussen door minister-president Peeters gevalideerd in een charter terzake met de 5 Vlaamse universiteiten. Ook in deze context kan *Leuven EDGE* naar voor worden geschoven, en ook bekend gemaakt worden via de Vlaamse kanalen (zoals FIT) en de federale diplomatieke kanalen van ambassades en consulaten.

VI.12. In het uit te werken businessplan dient ook werk gemaakt te worden van mogelijkheden tot externe financiering en subsidiëring via Vlaamse en Europese overheden, via Vlaamse, nationale en Europese beroepsfederaties die eventueel bepaalde stukken van het onderwijsaanbod mee kunnen ontwikkelen. Via bepaalde financieringsmechanismen van ontwikkelingssamenwerking kan ook gezorgd worden voor zogenaamde 'wild cards', waarbij per cursusprogramma enkele plaatsen gefinancierd worden aan een verminderd tarief, om ook minder-vermogende geïnteresseerden toe te laten opleidingen van de *Leuven EDGE* bij te wonen.

Er zijn ook andere mogelijke partners: zo zijn ook verschillende uitgevers geïnteresseerd om mee cursusmateriaal te ontwikkelen en eventueel te verkopen aan studenten van de *Leuven EDGE*.

VI.13. Verschillende voorstellen in deze nota concorderen uitstekend met voorstellen in de Landenexpertisenota (Internationaal Beleid), de strategische Alumninota, goedgekeurd door GEBU dd. 6 december 2011, de strategische nota Ontwikkelingssamenwerking, alsook met de agenda die ontwikkeld wordt in de LERU Strategic Task Force (beslissing LERU Rector's Assembly Parijs voorjaar 2011) on Networked and Structured Mobility, dat door KULeuven gecoördineerd wordt.